

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 652/2022-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **UNIQA pojišťovna, a. s.**, Evropská 810/136, Praha 6, Česká republika, IČ 492 40 480 konajúca prostredníctvom organizačnej zložky UNIQA pojišťovna, a. s., pobočka poisťovne z iného členského štátu, Krasovského 15, Bratislava, IČO 53 812 948, zastúpenej advokátskou kanceláriou CLS Čavojský & Partners, s. r. o., Zochova 6, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Peter Čavojský, PhD., proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava V č. k. 70 C 33/2021-44 z 12. januára 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 15. marca 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením okresného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a priznať jej náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 70 C 33/2021 sa žalobkyňa [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa“) domáhala proti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], konajúcej prostredníctvom [REDAKOVANÉ], pobočka poisťovne z iného členského štátu, [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zaplattenia pohľadávky v sume 183 859, 50 eur s príslušenstvom z titulu náhrady škody na zdraví.

3. Napadnutým uznesením okresný súd podľa § 64 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) rozhodol, že v konaní na strane žalovaného pokračuje so sťažovateľkou ako právnu nástupkyňou

spoločnosti [REDAKOVANÉ], ktorá zanikla v dôsledku cezhraničného zlúčenia s účinnosťou od 31. augusta 2021.

4. Vydaniu napadnutého uznesenia predchádzalo uznesenie okresného súdu č. k. 70 C 33/2021-23 z 13. júla 2021 o zastavení konania z dôvodu nedostatku procesnej subjektivity žalovaného, keďže žalobkyňa označila v elektronickom formulári ako žalovaného organizačnú zložku zahraničnej právnickej osoby, ktorá nemá spôsobilosť byť účastníkom konania. Uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 15 Co 80/2021 z 30. septembra 2021, ktoré si ústavný súd vyžiadal od okresného súdu, bolo predmetné uznesenie zrušené a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Odvolací súd vytkol okresnému súdu pochybenie spočívajúce v tom, že nepostupoval podľa § 129 CSP a nevyzval žalobkyňu na odstránenie väd žaloby v časti označenia žalovanej sporovej strany a opisu rozhodujúcich skutočností. Poukázal na to, že žalobkyňa v elektronickom formulári v jeho časti E uviedla, že opis rozhodujúcich skutočností, z ktorých vyplýva uplatňovaný nárok vrátane uvedenia použiteľných právnych predpisov, a označenie dôkazov je súčasťou prílohy tohto formulára. Táto príloha však podľa tvrdenia žalobkyne nebola v dôsledku technickej chyby pripojená k elektronickému formuláru. V predložennom plnomocenstve však žalobkyňa ako žalovaný subjekt správne označila spoločnosť [REDAKOVANÉ]. Súčasne spolu s odvolaním žalobkyňa predložila aj žalobu zo 4. júla 2021 doplnenú o náležitosti vyžadované § 132 CSP ods. 1 CSP s presnou špecifikáciou žalovanej strany. Odvolací súd tak dospel k záveru, že žaloba netrpí vadami, ktoré by okresnému súdu bránili pokračovať v konaní.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka ústavnou sťažnosťou atakuje napadnuté uznesenie o procesnom nástupníctve, pričom namieta, že okresný súd rozhodol v hrubom rozpore s obsahom žaloby žalobkyne, ktorá ako žalovaného označila len organizačnú zložku zahraničnej právnickej osoby, t. j. subjekt bez hmotnoprávnej a procesnoprávnej subjektivity. V tejto súvislosti rozporuje postup krajského súdu, ktorý podľa jej názoru nesprávne a protiprávne pristúpil k zrušeniu okresného súdu z 13. júla 2021 o zastavení konania, keďže označenie organizačnej zložky ako žalovaného nepredstavuje nesprávnosť alebo neúplnosť žaloby, ktorú je možné odstrániť opravou či jej doplnením, ale ide o neodstrániteľnú vadu. Vyslovenými závermi krajského súdu bol pritom okresný súd viazaný. Keďže žalovanou stranou nikdy nebola spoločnosť [REDAKOVANÉ], je irelevantný aj jej zánik s právnym nástupcom či bez právneho nástupcu. Podľa názoru sťažovateľky neboli v danom prípade splnené podmienky na rozhodnutie o procesnom nástupníctve postupom podľa § 64 CSP, a preto v prípade, ak z nej okresný súd učinil žalovanú stranu, porušil jej právo na spravodlivé súdne konanie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ťažisko ústavnej sťažnosti spočíva v tvrdení sťažovateľky, že napadnutým uznesením okresného súdu o pokračovaní v konaní s ňou ako s právnou nástupkyňou spoločnosti [REDAKOVANÉ],

došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

7. V kontexte sťažostnej argumentácie ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že posúdenie splnenia predpokladov procesného nástupníctva v konaní je otázkou jednoduchého (podústavného) práva, ktorého výklad a aplikácia sú výlučne zverené do právomoci všeobecných súdov. Ústavný súd pritom nie je oprávnený do tejto rozhodovacej činnosti všeobecného súdu vstupovať, keďže by sa tým vo vzťahu k všeobecným súdom dopustil neprípustného zásahu. Z judikatúry ústavného súdu totiž vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje, preto je možnosť intervencie zo strany ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak ochranu neposkytujú všeobecné súdy (porov. *mutatis mutandis* I. ÚS 9/00, II. ÚS 592/2013, III. ÚS 375/2010, IV. ÚS 26/04). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť pre neprípustnosť (porovnaj *mutatis mutandis* I. ÚS 22/03, II. ÚS 349/08, II. ÚS 421/2013, III. ÚS 152/03, IV. ÚS 177/05). Za situácie, ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti nápravy uplatnením riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku, nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom.

8. Predmetom ústavného prieskumu je rozhodnutie okresného súdu o procesnom nástupníctve, ktoré je rozhodnutím procesnej povahy, nie rozhodnutím vo veci samej a ktoré spravidla nie je ani spôsobilé zasiahnuť do ústavne zaručených práv. Uvedené potvrdzuje aj judikatúra ústavného súdu, v zmysle ktorej vo všeobecnosti platí, že nesprávne rozhodnutie procesnej povahy nemožno spravidla samo osebe kvalifikovať ako také pochybenie všeobecného súdu, ktoré by svojou intenzitou zakladalo možnosť vyslovenia porušenia základných práv a slobôd bez ohľadu na to, akokoľvek výrazne sa môže účastníka konania dotknúť. Za určitých okolností však možno k záveru o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dospieť aj v súvislosti s námietkami sťažovateľov smerujúcimi proti právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu procesnej povahy, ktorým sa končí určitá časť konania alebo ktoré rieši určitú otázku, aj keď sa konanie vo veci samej ešte neskončilo (m. m. III. ÚS 381/2016). Ide napríklad o porušenie procesných pravidiel zakladajúce porušenie práva na súdnu ochranu alebo poskytnutie takých extrémnych záverov, ktoré by vybočovali z výkladových metód resp. vôbec nemohli mať oporu v skutkových zisteniach. Podľa názoru ústavného súdu pritom musia byť kumulatívne splnené dve podmienky, a to že takéto procesné rozhodnutie je spôsobilé bezprostredne a citeľne zasiahnuť do ústavne zaručených práv sťažovateľa a námietka porušenia týchto práv nemôže byť v rámci ďalšieho konania (napríklad pri uplatnení opravných prostriedkov proti meritórnemu rozhodnutiu) efektívne uplatnená.

9. Jadrom sťažostnej argumentácie je nesúhlas sťažovateľky s názorom okresného súdu, že sa stala procesnou nástupkyňou zaniknutej spoločnosti [REDAKOVANÉ], ktorá bola v konaní žalovanou sporovou stranou. Sťažovateľka tvrdí, že uznesením z 30. septembra 2021 krajský súd nezákonne zhojil neodstrániteľnú vadu žaloby spočívajúcu v nesprávnom označení žalovanej strany, preto okresný súd viazaný týmto chybným názorom rozhodol o jej procesnom nástupníctve

bez toho, aby na to boli splnené zákonné predpoklady, keďže už ani jej právna predchodkyňa nemala byť žalovaná.

10. Ústavný súd konštatuje, že napadnuté uznesenie je založené na ústavne akceptovateľnej interpretácii a aplikácii § 64 CSP, ktoré konajúcemu súdu obligatórne ukladá povinnosť vydať uznesenie o pokračovaní v konaní v prípade, ak právnická osoba zanikne s právnym nástupcom. Okresný súd z výpisov z obchodného registra zistil, že právnou nástupkyňou zaniknutej spoločnosti [REDAKOVANÉ], je sťažovateľka, preto rozhodol v súlade s relevantnou úpravou Civilného sporového poriadku. Keďže v danom prípade malo opodstatnenie a dopad na vydanie namietaného uznesenia aj zrušujúce rozhodnutie krajského súdu z 30. septembra 2021, ústavný súd sa s ním náležite oboznámil, pričom sa nemôže stotožniť s tvrdením sťažovateľky, že postup krajského súdu bol „protiprávny“. Je potrebné súhlasiť so sťažovateľkou v tom smere, že spôsobilosť byť stranou sporu v civilnom súdnom konaní má len právnická osoba, a nie jej organizačná zložka, a preto v prípade, ak je nepochybné, že ako strana sporu je označená len organizačná zložka, súd konanie zastaví pre nedostatok procesnej podmienky spočívajúcej v nedostatku spôsobilosti byť stranou sporu (pozri napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 94/2016, sp. zn. 9 Cdo 45/2020). Z dôvodov uznesenia krajského súdu však vyplýva, že to nebol prípad žalobkyne, keďže táto v elektronickom formulári doručenom okresnému súdu 5. júla 2021 označila ako žalovaného organizačnú zložku zahraničnej právnickej osoby s uvedením, že súčasťou prílohy (nepripojenej k formuláru v dôsledku tvrdenej technickej chyby) je opis skutkových tvrdení spolu s označením dôkazov a relevantných právnych predpisov. V pripojenom plnomocenstve pritom žalobkyňa označila ako žalovanú stranu správne zahraničnú právnickú osobu (nie jej organizačnú zložku). Následne predložila v konaní žalobu so spresnením označenia žalovanej sporovej strany a so všetkými náležitosťami vyžadovanými § 132 CSP. Ak preto krajský súd dospel k záveru, že v danom prípade nebolo možné jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností usúdiť, že žalobkyňa chcela žalovať len organizačnú zložku už zaniknutej spoločnosti [REDAKOVANÉ], nemá ústavný súd k jeho postupu žiadne výhrady.

11. Keďže ústavný súd v prejednávanej veci nezistil možnosť porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

12. Vzhľadom na to, že ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, stratilo akékoľvek opodstatnenie zaoberať sa ďalším požiadavkami sťažovateľky formulovanými v petite ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. novembra 2022

Miloš Mad'ar
predseda senátu